

MAGYARORSZÁG

Felelős szerkesztő:

Zágoni Dezső

Független politikai napilap, megjelenik minden reggel.
Szerkeszt. órák: du. 6-11 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea (Nagyvárad), A. Iancu (Kossuth-u.) 10. Telefon: 390.

Ara 1 lej

II. évfolyam 192 sz.

Szerda

1933 Julius 12

Gömbös bécsi látogatása szorosabbá tette a két festvérország barátságát

Magyarország és Ausztria között készül valami

A két ország miniszterelnöke hosszasan beszélt a két ország gazdasági kapcsolatáról. A francia sajtó meglelégedéssel fogadta Gömbös ausztriai útját. Hitler ellen irányul a két állam szövetkezése?

Olasz-jugoszláv megnemtámadási paktum?

Berlin elszigetelése tovább tart. Minden fronton és minden eszközzel szűkítik a halálos fojtó kört a hitleri földi menyországközé. A keleti „Locarno” paktum volt az első láncszem és gyors tempóban folyik az összekovácsolás tovább. Magyarország is kilépett a cselekvés porondjára és ezzel megcáfolta a róla terjesztett híreket. Gömbös bécsi látogatása Dolfussnál is azt jelenti, hogy Magyarország végleg a német-elenes fronthoz csatlakozott.

Gömbös Bécsbe utazik

Budapest, július. 10.

A szombati napon már elterjedt a hír a magyar fővárosban, hogy Gömbös Dolfuss meghívására Bécsbe utazik s a lapok is részletesen beszámoltak erről az eseményről.

A hír általában nagy feltűnést keltett, mert a magyar külpolitikának helyre kellett hozni Gömbös berlini útját. Az ellenzék különben is az osztrák kapcsolatok kimélyítését követelte és így a miniszterelnöknek kapóra jött az osztrák meghívás. A nemzetközi helyzet szempontjából megkülönböztetés is hatalmas fontossággal bír (az az utazás és az európai diplomácia figyelő szemének pergőtűzébe szánta rá magát Gömbös a talán sorsdöntő utra).

Este félhat órákor futott be a vonat a bécsi pályaudvarra. Dolfuss osztrák kancellár várta a magyar miniszterelnököt több osztrák politikai előkelőség és a magyar követ társaságában. Dolfuss és Gömbös együtt hagyták el a pályaudvar feldíszített várótermét, ahonnan Gömbös a magyar követségre ment.

Este 7 órákor Dolfuss kancellárt látogatta meg, akivel egy óra hosszáig tanácskozott. Dolfuss egy óra múlva visszaadta a látogatást a magyar követségnek, majd este 40 terítékes vacsorát adott a magyar miniszterelnök tiszteletére a Ballhausban. Ahol arégi monarchiabeli egyenruhák, csillogó kiüntetések valósággal a régi világot varázsozták vissza az estélyre, amelyen a háziasszony tisztét maga Dolfuss felesége töltötte be.

A vacsora alatt nem voltak hivatalos beszédek, csak a vacsora végeztével köszöntötték egymást vendég és házigazda.

NEM IRÁNYUL NEMETORSZÁG ELLEN A LÁTOGATÁS

Páris, július. 10.

A párisi sajtó élénk érdeklődéssel kíséri Gömbös Gyula miniszterelnök bécsi útját. Megálapítják a francia lapok, hogy a magyar sajtó meglelégedéssel fogadta a mi-

niszterelnök bécsi látogatását. A magyar lapok és a hivatalos körök nyomatékosan hangsúlyozták — állapítja meg a Havas-iróda budapesti tudósítója hogy a miniszterelnök bécsi útja nem árthat Németország és

A „Prager Presse” találgat

Prága, július. 10.

A cseh kormány hivatalos lapja a német nyelvű Prager Presse a következőket írja viszont:

Azt mondják, hogy ez a látogatás nem irányul Berlin ellen és ez a találkozás Ausztria és Magyarország belügye. Szép, hogy

Olasz-jugoszláv megnemtámadási paktum?

Párisból jelentik: Hivatalos közlések szerint Daladier francia miniszterelnök az új francia követ kinevezése után Rómába utazik, a négyhatalmi szerződés aláírására. A jelenlegi római francia követ, Jouvenel megbízatása július 25-én lejár.

Daladier miniszterelnök Mussolinivel tárgyalásokat fog folytatni a dunai államok

Magyarország jóviszonyának. A legtöbb párisi lapjeleítés szerint a két államot közeli érdeklő gazdasági közeledésről tárgyalnak a kormányelnökök.

A bécsi Wiener Zeitung mely közel áll a kormányhoz, azt írja, hogy sem perszonál unióval, se mvámunióval, se restaurációval nem foglalkoznak a tárgyalások folyamán.

A lap is hangsúlyozza, hogy a tárgyalások nem irányulnak harmadik állam ellen és így Németország ellen sem. Viszont a lap utal arra, hogy Dolfus kezdeményezte ugyan a bécsi táogatást, de az olasz diplomáciának ir része van az összehozatalában.

igy titkolják, de az indoklás egy kicsit naiv. Ausztria élet-halál harcot vív Berlinnel, Gömbös viszont barátságot köt Ausztriával. Mit jelent ez? Azt, hogy Magyarország Németország ellenségeihez csatlakozott. Gömbös tehát nyíltan Németország ellen fordul.

problémája tekintetében.

Párisból jelentik: Félhivatalos helyről származó hírek arról szólnak, hogy Olaszország és Jugoszlávia között megnemtámadási szerződés jön létre. Az erre vonatkozó tárgyalások befejezése után Benes csehszlovák külügyminiszter ellátogat Rómába.

Könnyfakasztó bombával tudott csak rendet teremteni Jasiban a rendőrség

Bukarest, július. 10.

Mironescu lakásán állambiztonsági er-tekeletet tartottak. Főleg a jassi zavargásokat tárgyalták s felolvasák a jassi prefektus jelentését. A jelentés szerint a Vasilescu-uccában van egy kuglizó étterem, ahová leginkább cuzisták járnak. Az incidens napján a rendőrség meg akarta szállni vendég-lőt, mert nem volt engedélye. A vendéglőben azonban éppen cuzista gyűlés volt és amikor

a rendőrség oszlásra szólította fel őket, nem engedelmeskedtek. A jelenlevő Cuza kijelentette, hogy nem érdekli az ügy. Erre fel azután a rendőrség akcióba lépett, de a rájuk zuduló kő és téglazápor elől csak úgy tudott menekülni, hogy

könnyfakasztó bombákat dobott a cuzistákra.

94 ember tartóztattak le és rengeteg házkutatást eszközöltek.

Egy levél.

Igy történt

Szin: A bíróság tárgyalóterme.
Idő: 1933 július 10-e, délelőtt 9 óra.
Szereplők: Törvényszéki elnök, bírák, ügyész, ügyvédek, újságírók, károsult börtönőr és Sereș Elemér vádlott.
Elnök: Elemér Sereș!
Vádlott: Present. (Igy mondja románul és nem magyarul).
Elnök: (magyarul kérdi) Tud románul vagy magyarul kérdejem?
Vádlott (románul): Tudok románul.
Ettől kezdve az elkövetkezendő párbeszéd románul folyik.
Elnök: Hány éves?
Vádlott: Huszonnégy éves.
Elnök: Azzal vádolják, hogy két hónappal ezelőtt X. károsult ur ablakán bemaszott s onnan több ingóságot elvitt. Elismeri a vádat?
Vádlott: (lenéz, aztán felnéz az elnökre s nyugodt hangon válaszol) Elismerem.
Elnök: Szóval lopott?
Vádlott: Loptam.
Elnök: A vádirat tanúsága szerint az eltűnt tárgyak a következők: 4 db. szappan, 2 pár női cipő, ruhák. (Károsulthoz) Ugy-e ezek tűntek el?
Károsult: Igen, ezek.
Elnök: (vádlotthoz) Tehát beismeri, hogy ezeket lopta el?
Vádlott: Nem ismerhetem be, mert én csak két darab szappant emeltem el.
A teremben csendes nevetés, ömlik el. Mindenki a vádlottat nézi, aki azt vitatja, hogy 4 db. szappan helyett csak 2-öt vitt el onnan.
Elnök: De a női cipőket csak elismeri.
Vádlott: (hirtelen). Nem, a női cipőket se ismerem el. Kell nekem női cipő. Férfi cipőket vittem én el. Az kellett.
Az elnök belenéző az iratokba, a bírák elnéznek a vádlott feje fölé. Az ügyvédek álmosan köhécselek. Csak az egyik újságíró szól csendesen a másikhoz:
— Nézd a lábát.
Az újságíró odanéz. A vádlott lábára, amelyik csupaszon, de tisztán nyulik ki a rojtos nadrág végéből.
— Meztláb van — mondja halkan.
— Ezért lopott — válaszolja a másik.
Elnök: Mindegy. Lopott. Ezt csak elismeri?
Vádlott: El.
Elnök: Ügyész uré a szó.
Ügyész: ...Lopott. Elismerte. Büntetést kérek.
Elnök: (vádlotthoz) Van-e valami mondanivalója?
Vádlott: (eleinte nagyon bátortalanul) később mind bátrabban). Van kérem szépen. Az a mondanivalóm, hogy tessenek engem jól megbüntetni azért, amiért loptam.
A bírák összenéznek, a teremben mozgás, aztán csend. Az egyik újságíró jegyez.
Vádlott: (folytatja). Huszonnégy éves vagyok. Dolgozni nem szerettem. De ki is szeret dolgozni bíró urak? Én se szerettem. De élni csak kell, azonban nem kaptam munkát. Pedig korgott a gyomrom. (Lenéz a lábára) Fázt a lábam is. Cipő kellett volna. (Végignéző a kezén). Mosakodni is kell. (Megsimítja a ruhákat, amelyik piszkos zöldes fekete). Meztelenül sem járhat az ember.
A bírák arcán elfut a bánat, a sajnálkozás. A teremben siri csend, csak az egyik újságíró köhint egyet. Ugy, mint, amikor valami öszeszorítja az ember torkát. A másik újságíró szemé megfényszeredett. A könyvtől? Lehet. De ez most nem fontos. Most, a vádlott fontos. Aki csak egy pár szót szól még.
Vádlott: Loptam. S most idekerültem. Zárjanak be kérem. Mennél több időre. Mert itt van munka s ha dolgozom enni is kapok. Nem is fázom. Az eső sem esik rám.

Arokba fordult egy diákautóbusz

A 7 súlyos sebesült között van a vezető tanár is

Piatra Neamt, július. 10.
Az egyik jasi iskola növendékei napok óta autókiránduláson vannak a megyében. Szombat este 8 órakor a diákok két autóbusszon visszatérőben voltak Piatra Neamt felé. Mintegy 3 kilométerrel a cél előtt

az egyik autóbussz az árokba fordult. A bennülő 22 utas közül heten megsebesültek. Kettő állapotja igen súlyos. A sebesültek között van Motas tanár, a kiránduló társaság vezetője.

Gyilkosság Dorozsmán

Ismeretlen tettesek megbecstelenítették egy fiatal leányt, majd felakasztották, a tanyát meg felgyújtották

Szeged, július. 10.
Vasárnap reggel Beke Árpád dr. vizsgálóbíró a törvényszéki irvosok társaságában kiutazott a dorozsmai tanyavilágba. A csendőrség percnyi színet nélkül folytatja a nyomozást a legújabb akasztási gyilkosság tettesei után. Az áldozat 22 éves, szépségéről híres Urbán Erzsébet, idős Urbán József gazdálkodó leánya.

A gazda szombaton hajnalban feleségével és 16 éves leányával kiment a földekre dolgozni. Erzsébet egyedül maradt odahaza, hogy az ebédet elkészítse, aztán kivigye hozzártatózóinak. Nyolc óra tájban hatalmas lángnyelvek csaptak föl a házból és csakhamar az egész épület lángbaborult. Urbán Erzsébetet nemsokára azután az eperfa lombjai alatt felakasztva, holtan találták meg.

Alta eldőnő pad volt, a közelben epediga m Alatta eldőntött pad volt, a közelben pedig selyemruhája hevert a fűben.

A csendőrségnek mindjárt az volt a gyanuja, hogy gyilkosság történt.

A vasárnap tartott boncolás után megdőbbenő adatok kerültek napvilágra. A gyilkosok a leányon erőszakot követtek el, majd felakasztották. A rémtett helyét úgy helyezték el, hogy öngyilkosság látszatát keltsék.

A földig leégett tanyaházban talált maradványokból a hatóságok megállapították, hogy a gyilkosság után a tettesek kirabolták és felgyújtották a házat. Vasárnap este a szegedi ügyészségre kísérték két fiatal leányt, akiket a büntett elkövetésével leginkább gyanúsítanak.

Szabadlára helyezték az éhség-sztrájkoló váradi kommunista nőket

Nagyvárad, július. 10.
A nagyváradi közpórházban — mint jelentettük, válságosra fordult a 30 nap óta éhség-sztrájkoló három kommunista nő állapota. Helyzetüket súlyosbította, hogy visszatartották a mesterséges táplálást és végül ki akartak tartani az éhség-sztrájk mellett.

Hétfőn délelőtt Niculescu vizsgálóbíró meghozta döntését az éhség-sztrájkoló kommunista nők fogvatartása ügyében. A vizsgálóbíró elrendelte Singer Klára, Friedmann Samuné és Schützberger Irén azonnali szabadlára helyezését. A tizenegy férfivádlottal szemben — akik nem éhség-sztrájkolnak, — a vizsgálóbíró a főtárgyalásig fenntartotta a vizsgálati fogságot.

A 30 nap óta éhség-sztrájkoló három nő kórházi ágyától a déli órákban visszavonták a rendőrt és megkezdtek fokozatos táplálásukat.

Hitler jelenti

2 millióval kevesebb Németországban a munkanélküliek száma

Dortmund, július. 10.
A rohamosztagosok gyűlésén kb. 70 ezer ember vett részt. A gyűlésen Hitler birodalmi kancellár beszédét mondott, amelyben visszapillantást vetett az elmúlt 14 esztendő munkájára. A kancellár beszédjében azt mondta, hogy a nemzeti szocialisták harca a győzelemért hosszabb ideig fog tartani. — A kancellár beszéde további részében kifejtette, hogy a mai Németország két óriási feladat előtt áll. Az egyik az, hogy a német embereket az új állam részére kell felnevelni és az új államforma keretein belül

szolgálatát az állam részére hasznosítani. A másik feladat a német munkanélküliség legyőzése. „Január 30-án vettem át a hatalmat — mondotta Hitler — és akkor csupán négyévi hatalmat kértem a magam számára. Büszkén jelentem ki, hogy ebből az időből mindössze 6 hónap telt el és azóta kétfélmillióval sikerült csökkenteni a német munkanélküliek számát. Így fogjuk tovább lejjebb szorítani a munkanélküliek számát hónapról-hónapra évről-évre. Helyreállítjuk a német nép fogyasztó képességét és fel fogjuk fokozni gazdasági életerejét.

(Félve körülnéz. Látja, hogy figyeli mindenki. Hirtelen összerezzenve halka n ennyit mond). Ezt akartam elmondani.

A bíróság visszavonul s rövid idő múlva ítélkezik.

Elnök: ... 6 hónapi fogház, amiből két hónapos vizsgálati fogság beletudódik.

Sereș meghajol.

Börtönőr: (megfogja a karját). Menjünk.

A terem lassan kiürül. A végén a két újságíró is kimegy. Összenéznek. De nem szólnak egy szót sem.

REGENY

Egy fiatal leány
afrikai kalandjai

91

A vadon leánya

Elvezette a bizalmát Reccoban. Oly személytelen volt neki, akár csak agyagbáb lett volna. Magában sem bízott többé, csupán az egyetlen égi hatalomban. De mégis csüngött valami vak, valami képtelen reményen...

— Ha tudtára adhatnál legalább, hogy it van és alkalomra vár és csak a falak akadályozza meg, hogy segítsen rajta!... — gondolta Dyke elkeseredetten.

A leány szobája... Merre rendezték be neki? Ehez az épülethez csatlakozik! Ablaktalan az is és ilyen erős-e a fala? Ez nyilván Recco. Két vasládája csaknem Dyke orra előtt volt. Ottan volt a tábori mosdóedény, az ágy mellett és a kis groteszk-faragású asztalon az elmaradhatatlan vas-kazetta.

Lehetséges, hogy Schomm semmiféle óvintézkedést nem tett. Lehet, hogy amint ez a kérdés ott feszeng a Dyke agyában, a távolbaérzés útján Jeannehoz jutott, mert amint keze kinyúlt, hogy félrehúzza a jobboldali ajó függönyét, így szólt:

Nem szabad azt képzelnie, hogy énnekem csappant a bátorságom. Ha ő holnap eljön, én felajánlom neki, hogy hozzá megyek, ha elhagyja a szigetet. De azt hiszem ez nem lendít nagyot a dolgon. Tudom, hogy megbízhatom önben. Nagy megpróbáltatás: félészakákon át hallgatni ezt a kopácsolást és tépelődni, mi megy végbe itten.

Dyke már nem hallotta, hogy Recco válaszolt-e valamit. Jeanne felemelte a függöny, úgyhogy nem lehetett látni a hosszúság folyosóba, melyben jobb felől négy fegyveres harcos őrködött a nyitott ajtónál és egy benszüllött nő várakozott idegesen.

Ez volt a leány szobája, a börtöne. Négy ember őrizte. Közvetlen mellette volt Schomm műhelye, amint a kopácsolás mutatta. Ideát Recco. A folyosó zsákucába torkollik és kívülről nyilván még szigorúban őrzik, mint az épületnek ezen az oldalán.

Khama alig érezhetően megérintette a kezét, mire Dyke elvette arcát a fal résétől. Az őrség visszatért többed-magával. Rögön látta, hogy várniuk kell, miket két elmegy, mielőtt egy lépést is tehetnének. Khama ismerte ezt a szobát. Tisztában volt a lehetőségekkel. Már hallatszott a közeledő őrségváltás lábdobaja.

Schomm tovább kalapált. — Induljanak! Menjen kémszemlőre Schomm saját műhelyébe. Tegyen kockára mindent egy kétségbeesett vállalkozáson. Egy hatlövétű revolverrel és egy bunkóval!

Schommot megülheti, mielőtt mutatkozik. De az örök! Akik nemcsak félnek királyuktól, hanem imádják őt! Használ valamit az ékesesülés és a hűségért a küzdelem hevében! — Hátha pörüljárnak...

Ebben a feszült pillanathan Dyke előtt akaratán kívül megjelent a templom, ahogyan Khama írta le neki remegő hangon. A Vadállatok Utja, az a széles sétány amely a sziget partjáról vezet a templomhoz és ahol a törzs harcosai gyűlnek össze, ha ma éjjel megkezdődik a ceremónia. Leghevesebb háromezren lesznek és ebből csak 200 lehet Khama barátja.

Egyszerre a jó-tehetetlenség érzése vette hatalmába. Mi az a ceremónia! Minek vonakodik olyan kétségbeesetten Khama, hogy elmondja, micsoda szerepe van benne az aranyban? Oh ő titte és Recco is sejtette...

Az őrség vagy 20 lépésre volt, komhán lépegetett és láthatólag egészen gyaputlanul. Khama gyorsan a falhoz lapult és mint a macska vigyázta őket. Dyke megszorította bunkóját. — Elhaladnak!... Merjen még egy pillantást vetni a szobába? (Folytatjuk)

Veszedelemes vasuti fosztogatót fogott el az aradi rendőrség

Arad, július 10.

Az aradi rendőrség büntető osztályának detektívjei jó fogást csináltak ma délután. Letartóztatták Criste Sebastian ismert betörőt és zsebmezőt, aki különösen a vasuti tolvajlásokra specializálta magát. Jancu Traján a büntető osztály főnöke nyomban felhívta a kolozsvári kvesturát és bekérte a bűnlajstromát az elfogott betörőnek. Még a délutáni folyamán jelentkezett Kolozsvár és Dragóci, az ottani büntető osztály főnöke személyesen informálta Jancu Trajánt Cristea előéletéről.

Első ízben 1932-ben fogták el és íté-

ték el lopásért, később pedig Segesváron szerepelt egy nagyobb ügyben. A következő alkalommal pedig a homoródi csendőrségnek adták át egy vasuti tolvajlás után. 1933-ban a brassói rendőrség közözlőlevelet adott ki ellene, május 19-én ismét Kolozsváron tűnt fel és egy Pascal nevű betörővel együtt működött, úgy hogy a rendőri közegek tettenérték és úgy sikerült elfogniok. Azóta Cristea nem „szerepelt” a nagy nyilvánosság előtt egészen mostanig, amikor váratlanul Aradon tűnt fel. Kihallgatása folyik, mert a rendőrség meggyőződése az, hogy Aradon is készült valamire.

Borzalmas viszontlátás

5 hónap után találta meg hóba fulladt vőlegényét

Innsbruck, július 10.

Innsbrucktól nem messze, a Birgitzköpfel Alpok egyik mély szakadékába zuhant ezélt 5 hónappal Sporrer Er vasuti mérnök, aki menyasszonyával sielt a méteres hóval fődött hegyeken. A szreencsetlenség úgy történt, hogy egy lavina zuhant a két ember köré, amely a férfit magával ragadta és eltemette. Hiába volt a csúllók minden

fáradozása, a boldogtalan menyasszony nem tért haza. Hanem öt hónap óta állandóan kutatott eltűnt vőlegénye után. Most, hogy a hóolvadás végre bekövetkezett, végre sikerült ráakadnia Sporrer holttestére. A holttest fejjel lefelé, függő helyzetben volt befagyva egy nagy hógörgetegbe. A kőkeményre fagyott holttest teljesen ép maradt.

SPORT

Állítólag

Otthagyják az U-t a futballisták

Kolozsvár, július 10.

Az Universitatea játékosai testületileg kilépnek egyesületükből. A meglepetésszerű elhatározásnak állítólag az a magyarázata,

hogy az egyik U. vezető a Soimii Carpatilor egyesület keretében futball szakosztályt kíván létesíteni és a tervek szerint itt sorakoznának fel az egyetemi hallgatók.

Megalakult Temesváron az uszósövetség

Temesvár, július 10.

Az új testnevelési törvény értelmében az összes sportágak szövetségei egy egységet képeznek ugyan, de a gyorsabb és rendszeres munka érdekében, minden sportszövetség maga végzi el adminisztrációját. Temesváron most alakult meg az uszósövetség és a hivatalos nevet is most kapta meg a

szövetség. Az uszósövetség most nagyszabású tervet dolgozott ki már az idei szezonra is, sajnos a kedvezőtlen időjárás befolyásolja a terv megvalósítását. A szövetség tagjai a legnagyobb ambícióval kezdtek neki a munkának és remélhető, hogy az elhanyagolt temesvári uszósport a szövetségi munka révén a jövőben fejlődni fog.

Hirek a pesti profivilágból

Új kapust szerződtetett a Nemzeti. A Nemzeti leszerződtette Csikósti, az AMTK válogatott kapuvédőjét.

A Bocskay kétezer pengőt szerez Lukácsért. A Bocskay 2000 pengőt, körülbelül 55 ezer lejt ajánlott fel Lukácsért, a

Szeged FC válogatottját. Szeged FC kiváló csatárjátékosát.

A magyar profivilagotott tönkroverte Malmó válogatott csapatát. A FLASz válogatottja Malmóban 8:2 (4:1) arányban verte a város válogatottját.

Revánsra hívta Kolozsvár Temesvár boxolóit

Kolozsvár, július 10.

A temesvári boxolók július közepén kapott meghívást a kolozsváriaktól. Mint emlékeztetés, a januárban megtartott országos elődöntő bajnoki mérkőzésen a koloz-

váriak 12:2 arányban érvényes vereséget szenvedtek és ezért kérnek most revánst. A temesváriak természetesen elfogadják a meghívást.

GYERMEKRÁBLÁS TEMESVÁRON

A központi főszolgabíró tegnap autón elvitte és elrejtette a nagyszentmiklósi állomásfőnök 10 éves fiát

Temesvár, július 10.

Stupariu János temesmegyei központi főszolgabíró valószínűleg van feleségétől, aki bátyjához Cheveresan István nagyszentmiklósi állomásfőnökhöz költözött és magával vitte másfél éves kisgyermeküket is. Stupariu János többször visszakövetelte feleségétől kisfiát, aki azonban azzal a hivatkozással, hogy a gyermek 7 éves koráig az anyát illeti, nem volt hajlandó a fiúkat férjének átadni. Stupariu főszolgabíró tegnap délután 4 órakor váratlanul megjelent Nagyszentmiklóson és Nistor Arkadie nevű temesvári villanytelepi alkalmazott segítségével módját ejtette annak, hogy Cheveresan István 10 éves fia közelébe juthatott és a gyermeket autón Temesvárra hozta.

RENDŐRSÉG TART
HÁZKUTATÁST
STUPARIU LAKÁBAN

A kétségbeesett Cheveresan család erre nyomban szintén Temesvárra sietett s Nicoreșcu Eusebius dr ügyvéd útján a büntügyi hatóság segítségét vette igénybe. Nicoreșcu feljelentést tett gyermekrablás címén az ügyészségen, majd házkutatás tartására kért engedélyt, amit a vizsgálóbíró meg is adott. Ezután Bacria rendőrkomiszárus s négy rendőr társaságában az ügyvéd megjelent Stupariu

Hajóra szállt a megkerült amerikai pilóta

London, július 10.

Moszkvából érkezett jelentés szerint Mattern amerikai oceanrepülő csütörtökön odaérkezett és az Antdirsk telepen tartózkodik. Az oceanrepülő gépével együtt egy orosz gőzösrre száll, amely Kamszatka felé viszi.

Mig mi elázunk -- Svédországban erdők gyuladnak ki a hőségtől

Stockholm, július 10.

Svédországban néhány nap óta tropikus hőség van. Az ország északi részeiben és Lappországon óriási erdőtűzek keletkeztek a hőség következtében. Murjek környékén több mint kétszáz ezer hektár erdő ég. Katonai csapatok vonultak ki, azonban tehetetlenül állanak a tűz pusztításával szemben.

RADIOMŰSOR

KEDD

BUKAREST. 12: Szimfonikus gramofon. 12.40: Könnyű és román zene. 17: Motocol zenekar. 19.20: Hangszeres zene. 20: Rádiózenekar.

BUDAPEST. 6.45: Torna. Utána gramofon. 10: Felolvasás. Közben gramofon. 12.05: Gramofon. 1.30: Cigányzenekar. 4: Mesék. 5: Előadás. 5.30: Zongora enek kísérettel. 6.30: Előadás. 7.10: Szalonzene. 8.15: Szimfoniakísérettel. („A nagy díj”). Majd: cigányzene.

SZEPTEMBER

BUKAREST. 12: Kamarazene gramofon. 12.40: Könnyű zene. 17: Rádiózenekar. 18.15: Táncszvit. 20: Zongora. 20.30: Csilló. 21: Fuvola. 21.30: Vendéglői zene.

BUDAPEST. Torna. Utána: gramofon. 20: Felolvasás. Közben gramofon. 12.05: 1. honvédegyalozzred zenekara. 1.30: Vokálkvartett. 3.30: Diákfelőra. 4: Elbeszélés. 5: Cigányzene. 5.45: Előadás. 6.10: Mandits-jazz. 7.10: kurucnóták zongorakísérettel. 8: Operaházi zenekar. Majd: gramofon. 10.15: Cigányzene.

riunak az erzsébetvárosi Dózsa uca 10 szám alatti lakásán, házkutatást tartott Stupariu jelenlétében, de a keresett fiúkat sehol se találták. Átkutatták Nistor Arkadie lakását is, de szintén eredménytelenül. Az izgalmas lefolyású kutatás során Stupariu beismerte, hogy a kisfiút ő hozta be Temesvárra, az ő hatalma alatt áll most is, de rejtékhelyét nem árulja el és nem is adja ki. Mindaddig magánál tartja a gyermeket, amíg saját másfél éves fiacskáját az ő feleségének családjá

ki nem adja. Stupariu ugyanis abból indul ki, hogy az ő kisfia feleségének bátyjánál, Cherevesan állomásfőnöknél rejtőzik.

A két eredménytelen házkutatás után az ügyvéd és Cherevesan felesége este 9 órági a legkülönbözőbb helyeken kutattak a fiúcska után, de ugyancsak eredménytelenül.

Ma délelőtt a szülők az ügyészségen kérik a további sürgős intézkedést Stupariu ellen.

Nagy a felzudulás Angliában

-- Adjuk oda a japánoknak Eszak-Ausztráliát -- mondotta a canterbury-i dékán

London, július 10.

A canterbury-i idékán feltűnő beszédet tartott. Azt javasolta az angol kormánynak, hogy telepítés céljaira adja át Eszak Ausztrália egy részét a japánoknak, miután bebizonyult, hogy a fehér faj telepítésére ez a hely nem alkalmas. Japán viszont rendkívül hálás lenne az angol kormány ezen engedményezéséért és ezzel végleg elmúlna a tá-

volkeleti veszedelem, amely Japán részéről fenyegeti Angliát. Az angol parlamentben kellemetlen feltűnést okozott a canterbury-i dékán beszéde s Forgan Schmidt, a genlandi miniszterelnök kijelentette, hogy bűnnek kell minősíteni a dékán beszédét, mert látszik, hogy korántsem ismerős az ausztráliai viszonyokkal.

Az olasz légi flotta ellen

Merényletet terveznek az antifascisták Csikágóban

Csikágó, július 10.

A csikágói olasz főkonzul bejelentette a rendőrségen, hogy az utóbbi napokban antifascistáktól számos fenyegető levelet kapott, amelyekben azzal fenyegetőznek, hogy a Balbo-féle olasz légiraj hidrolánjait meg rongálják abban az esetben, ha a gépek Csikágóban leszállnak. A rendőrség a főkonzul feljelentése alapján intézkedéseket fogantatott, hogy minden ilyen szabotázsstörék-

vést megakadályozzon.

A rendőrség intézkedésére a repülőraj nem a város közelében levő Michigan-tavon, száll majd le, hanem a Csikágótól 145 kilométerre fekvő Geneva-tavon. Ez a tó már Viscounsin államban van. Balbo tábornok azonban ragaszkodik majd ahhoz, hogy eredeti tervének megfelelően a hidrolánraj leszállása a Michigan tavon történjen.

Megkerült az eltűnt aradi kisleány

Megdorgálták szülei és azért szökött Radnán lakó keresztanyjához a kis Bene Irma

Arad, július 10.

A rejtélyes körülmények között szerda délután Aradról eltűnt Bene Irma, az ismert és köztiszteletben álló butorgyáros fiatal leánya szerencsésen megkerült. A sokat aggodott szülőkhöz végre ma délelőtt megérkezett a telefonjelentés, amely tudtukra adta, hogy a kisleány Radnán lakó keresztanyjánál van. Bene Irma — mint ismeretes — édesanyjának dorgálását annyira a szívére vette, hogy elhagyta a szülői házat és egyedül, 54 lejjel a zsebében nekivágott az utnak. Az erős testalkatu turisztikai gyakorlattal rendelkező fiatal leányt minden baj nélkül megérkezett szüleinek lakásához a temesmegyei Alios községbe, ahol sirva mondotta el, hogy anyja egy kisebb mulasztásért megdorgálta s ezért elhatározta, hogy elbujdosik.

A rokonoknak Bene Irma elmondotta,

hogy nagyon megbánta azt, hogy elhagyta a szülői házat és kérte őket, hogy segítsék vissza szüleihez, akik remélik, meg fognak néki bocsájtani a kiállott izgalmakért, amit nekik okozott.

Időjárás

Mérsékelt meleg idő, egyes helyeken, főleg nyugaton és északon esetleg zivatarok.

20 lapfej,

1-20 sorszámmal értékes nyereményhez juttatja az Erdélyi Magyarság olvasóit

Elkészült a vádirat a grivitei lázadás ügyében

115 vádlott ellen emelt vádat a katonai főügyész. -- A főtárgyalás közel három hétig tart. -- Sok száz tanu vonul fel

Biztonsági intézkedések a tárgyalás idejére

Bukarest, július. 10.

Hosszu hónapok után utolsó fázisához érkezett február 16-ára virradó éjjel lejátszódott grivicai véres események ügyében megindított vizsgálat. A kitartó nyomozás a több, mint 1200 munkás letartóztatása, a részbeni szabadlábra helyezések majd őrizetbevételek 5 hónapja foglalkoztatják már a katonai hatóságokat.

Hotineanu alezredes elkészítette a grivitei események vádiratát. A vádirat szerint a vasuti munkások zavargását a közéjük vegyült nagyszámu kommunista munkája idézte elő, akik kommunista sejteket akartak létesíteni a munkásság körében. Nyolc ilyen kommunista munkást emlit meg a vádirat, mint olyanokat, akik elsőként akarták megszervezni a vasuti műhelyekben a „vörös ellenállás” szervezetét. Ezek a munkások, miután erőszakkal eltávolították a vasutasok otthonának szindikátusának szociáldemokrata vezetését, más vezetőséget választottak, élén Bogatoin Panait elnökkel.

A romániai vasutasotthonokszövetkezete azonban nem hagyta ennyiben a bukaresti választásokat. Tiltakozott ellenük és az új választmányt bitorlóknak nevezte.

Az új vezetők mindezek dacára lázasan kezdték meg szervezkedésüket a műhelyekben és működésüket kiterjesztették a többi műhelyre is. A rendbontók 1932 szeptember 9. 10 és 11-ére Galacha kongresszust hívtak össze, ahol Bogatoin a szovjetet dicsőítette. 1932 októberében kiáltványt tesznek közzé, melyben részletesen felsorolják, hogy hogyan kell megszervezni a vasut proletárjait.

A folytonos izgatásokhoz s elégedetlenséghez az 1933 év elején szándékoltt fizesztéselállítás is hozzájárult Dornea Constantin és Petru Gh. munkásvezérek felszólították a vasutasokat, hogy hagyják abba a munkát és protestáljanak feljebbvalóiknál.

A hatóságok január 29-én értesültek a munkásság izgatott hangulatáról és minden lehetőséget elkövettek, hogy kívánságaiknak eleget tegyenek és hogy a kedélyeket lecsillapítsák.

Annak dacára, hogy ebben az időben az ostromállapot már ki volt hirdetve, a műhely kommunistái tovább uszítottak a sztrájkra. Ennek következményeként történt meg február 11-én a házkutatás, melynek során a CFR otthon épületét lepecsételték.

A szenvedélyek tovább viharzanak és hullámai átcsapnak az ország többi részébe is. Titkos összejöveteleket tartanak és egy gyári szervezet jön létre amelyet a munkásság „Kisszovjetnek” nevez el.

Február 15-én reggel, néhány letartóztatás

hatása alatt mintegy 6000 kommunista gyűlt össze a műhelyek előtt, ahol a szónokok forradalomra izgataak. A kommunisták üzleteket fosztottak ki, kirakatokat törtek be és romboltak.

A sztrájkolók elbarrikádozták magukat a műhelyek udvarán és a rendőrséget közeporral fogadták, majd sortüzet adtak rájuk, melynek következtében Chirita Joan rendőrt agyonlőttek. Az összeütközéseknek összesen Thalottja és 44 sebesültje volt.

A vádirat mindezek alapján vádat emel 13 vádlott ellen.

a közrend ellen irányuló szándék, a hadseregben való lázadás és gyilkosság elkövetése,

27 vádlott ellen a közrend felforgatása, sztrájkra és zendülésre való lázítás, gyilkosság elkövetése,

8 vádlott ellen zendülésre való izgatás s gyilkosság elkövetése,

34 vádlott ellen zendülésben való részesség és gyilkosság elkövetése,

31 vádlott ellen pedig a közrend felforgatására irányuló szándék miatt.

A főtárgyalásra rövidesen sor kerül. Minden valószínűség szerint naponta két tárgyalást fognak tartani, de a vádlottak nagy számára s a több száz tanura való tekintettel a per előreláthatólag három hétig fog tartani, amelyre különleges biztonsági intézkedéseket léptetnek életbe.

Nem köteles az apa feljelenteni a fiát

Nem emelt vádat az öreg Bancsa ellen a vizsgálóbíró

Nagyvárad, július. 10.

Niculescu vizsgálóbíró tovább folytatja a kihallgatásokat a görögöldali gyilkosságok ügyében. A vizsgálóbíró kihallgatta a Glöckner-fiukat, akik együtt voltak utoljára Jámbor Imrével. Kihallgatta a vizsgálóbíró

Bancsa József édesanyját és édesapját is.

Bancsáné kijelentette, hogy semmit sem tudott arról, hogy fia a gyilkos; az öreg

Bancsa pedig beismerte, hogy látta, amikor a fia elégette a csizmákat, de a fia azt mondta, hogy találta a csizmákat.

A vizsgálóbíró nem szembesítette az öreg Bancsát a gyilkossal, mivel vallomása egybehangzó volt a rendőrségen tett vallomással. Munkatársunk előtt kijelentette Niculescu vizsgálóbíró, hogy

nem emel vádat az öreg Bancsa ellen, mivel a törvény szerint is az apa nem köteles fiát feljelenteni.

Rossz az idő -- Balbo nem indult el

Lindbergh kényszerleszállást végzett Rochland közelében

London, július. 10.

Az olasz repülőrajvasárnapi indulását újra el kellett halasztani. A meteorológiai jelentés szerint Izland fölött heves viharok dúlhöngenek, mért is Balbo tábornik elhatározta, hogy az indulást 2—3 nappal kitolja.

Newyorki jelentések szerint Lindbergh és felesége elrepültek Grönland felé, hogy az olasz repülőekkel találkozzanak. — Utközben Rochland közelében a nagy köd miatt leszállni kényszerültek. A kényszerleszállás simán ment végbe.

Revolver és jeggyűrű

A kikoszarazott kérő lelőtte az ispán leányát

A sárvári hercegi uradalom lakatos merényletet követett el az ispán leánya ellen

Szombathely, július. 10.

Borzalmas szerelmi dráma történt Sárváron vasárnap. Főki János a sárvári bajor hercegi uradalom ispánjának leánya esett áldozatul a merényletnek, amelyet kikoszarazott vőlegénye, Kovács István lakatos követett el ellene.

A 22 éves Kovács István mintegy két éve udvarol Főki Etelkának. A leány szülei nem nézték jó szemmel a fiatalember udvarlását s többször figyelmeztették, hogy tartsa magát távol a leányuktól. Kovács azonban kitartott szerelmese mellett és legutóbb megpróbálta vele, hogy szüleitől meg-

kéri a kezét.

Két nappal ezelőtt jeggyűrűvel állított be Főkiék házába, de a szülők kikoszarazták. Kovács ekkor elhatározta, hogy vasárnap újra felkeresi a leányt s szüleit s ha megint kosarat kap, lelövi szerelmest. A szülők ezuttal is elutasították a fiatalembert, aki erre megkérte a leányt, hogy társérje ki a ház kapujához. Alighogy a kapuhoz értek, Kovács revolvért rántott elő zsebéből. A leány a revolver láttára sikoltozva menekült. Kovács azonban elsütötte a fegyvert, a golyó a szerencsétlen leány hátába fúródott és súlyos sebet ejtett rajta.

Amikor mulat a falu

Részeg a jegyző, a bíró, a kisbíró

Konstanca, július. 9.

Véres verekedést provokált tegnap Valtele községben Marinescu Joan községi bíró és Buga Marcin jegyző. A bíró s jegyző sorra járták a falu korcsmaíit és miután alaposan felöntötték a garatra, hirtelen verekedő kedvük támadt. Utjukban összetalálkoztak egy Enache nevű öreg emberrel, akit titlegelni kezdtek. Az öreg jajveszékelve ordított, mire csakhamar összegyűlt a falu népe, amely aztán kétp ártira oszolva, pártás verekedésbe kezdett. A csendőrség vett a verekedésnek, melynek több sebesült áldozata van.

Rettegetes árvizek pusztítanak Erdélyben

Marosvásárhely borzalmas éccakája. -- Viz alatt Máramarossziget. -- Szováta, Parajd, Nyárádszereda elvágva a világtól

A hetek óta tartó esőzések katasztrófális árvizeket okoztak egész Erdély területén. Nemcsak egész falvakat öntött el a pusztító elem, tönkretéve egy egész év munkáját, házakat döntve romba, hidakat elsodorva és emberi életet is áldozatul követelve, hanem a városokat is fenyegetik a medréből kilepett folyók piszkos hullámai.

A befutó jelentések szerint Máramarssziget külvárosait elöntötte a megáradt Iza patak. A házakba bennrekedt lakosságot csónakokkal mentik ki. De viz alatt állanak Marosvásárhely külső telepei is, a viz pedig egyre emelkedik és felő, hogy a négy nap óta folyton tartó esőzések következtében a magasabban fekvő házakat is ellepi az ár.

A Székelyföldön, Marostorda, Tordaara, Nyos, Naszód- és Kolozsmegyében az árvíz apok óta körülzárva tart községeket, ahol a lakók páni félelemben élnek, mert az egész árvíz közeledő rémén kívül a fogytán levő élelmiszerek éhínséggel fenyegetnek.

Topánfalván a víz a templomot is elérte már és a hullámok az ablakokat csapkodják.

Az árvíz miatt a vasúti forgalom több helyen megszakadt. A pusztító ár mindenfelé házakat, állatokat sodor magával. Az általa okozott kár egyelőre kiszámíthatatlan de annyi bizonyos, hogy súlyos milliókra, esetleg milliárdokra rug.

Marosvásárhelyről jelentik: Marosvécsen az Erdélyi Helicon ezévi irodalmi gyűlését tartják. A marosvécsi kastély azonban teljesen körül van zárva és csak csónakkal lehet megközelíteni. Tegnap tragikus szerencsétlenség történt ezen a vidéken. Egy munkásokkal telt csónak akart átkelni az áron.

A csónak azonban felborult s két munkás a habok közt lelte halálát.

Hét embert sikerült megmenteni. Pár perccel a szerencsétlenség előtt egy írakkal és vendégekkel telt csónak akarta megközelíteni a marosvécsi kastélyt s a csónak majdnem beleütközött abba a cölöpbe, amely az utánuk jövő csónak szerencsétlenségét előidézte. Érdekes még, hogy Bucuta köz-

oktatásügyi államtitkár, aki ugyancsak a marosvécsi értekezletre jött, nem merte meg kockáztatni az utat és Szászrégen felől igyekezett megközelíteni a kastélyt. Szászrégen

azonban szintén viz alatt áll s így az államtitkár kénytelen volt visszautazni. — Désen ugyancsak nagy az árvízveszély és a Hochstadttól elöntötte az ár.

Marosvásárhely viz alatt

Marosvásárhely, jul. 10.

A városnak Hidvég és Remeteszeg nevű külvárosa teljesen viz alá került. A többnyire szegény embereknek éjszaka kellett elmenekülniük házaikból. A házból az ablakokon és padláson mentették át a városi tüzoltók a gyerekeket asszonyokat és öregeket. Mintegy 2 kilométeres védőtöltés épít-

nek hogy a város felső részét megmenthessék a víztől. A megáradt Maros szélessége néhol a 4 kilométert is meghaladja. Amerre a szem ellát mindenütt a pusztulás képét. Hasonlóan szomorú a helyzet a Nyárád völgyében. Nyárádszeredától kezdve Nyárádtóig mindent elöntött az árvíz.

Tíz kilométeres tavat alkotott a Tisza

Prágából jelenik: Csehszlovákiában az úgynevezett Kárpátalja országrészben a vízáradás katasztrófális méreteket öltött. Nemcsak a termés, hanem a házakat, a hidakat s az utakat pusztította el a hatalmas áradás.

Eddig két halotja van a szerencsétlenségnek, 50 ember eltűnt és azt hiszik, hogy ezek a vízzel telt házakban pusztultak el. Kétezer ember hajléktalan lett. Az árvíz az éjjeli órákban lepte meg az alvó lakosságot s az emberek hiányos öltözkö-

a háztetőkre menekültek fel és onnén szedték le őket a csónakokkal megjelent katonák. Tiszaújlak községben a legnagyobb a pusztulás. Itt 250 ház összedőlt, a lakosság teljesen hajléktalan maradt. A községnél a kiáradt Tisza vize egy 10 kilométeres szélességű tavat alkotott. A víz magassága 7 méterrel múlja felül a rendes szintet. Miután a telefon és távíróvezetékeket elpusztította a vízár, teljesen pontos jelentés nem érkeztek az áradás pusztításának a mérvéről.

Ma kezdjük a 40 nyeregményes tombolát

Lapunk mai számával, az 1. sorszámmal indul meg legújabb, 40 nyeregményes tombolánk, amelynek

főnyereménye közkívánatra egy Singer varrógép lesz.

A többi nyeregményeket, valamennyi értékes közszükségleti cikk, külön rúpcédulakon ismertettük. Kérjük tehát olvasóinkat, hogy a lapfejeket máától kezdve ismét gyűjtsék 1-től 20-ig és lejáratkor vidékről bizományosaink útján, helybeliek pedig közvetlenül juttassák a kiadóhivatalba, ahol kiállítják 2 lej költség ellenében a tombolajegyeket.

A lejárt tombola lapfejei e héten kiadandók be. Több helyről már beérkeztek a lapfejek és kiadóhivatalunk állandóan a tombolajegyek kiállításával vna elfoglalva. Az

érdeklődés érthetően nagy. Olvasótáborunk feszült kíváncsisággal várja, kinek juttatja a szerencse az értékes Opel kerékpárt és kik nyerik a többi ajándéktárgyakat.

Kérjük t. olvasóinkat, hogy mindenütt adják át bizományosainknak a lapfejeket, hogy a tombolát még e héten megtarthassuk. Péntekig elfogadjuk a lapfejeket, szombaton lezárjuk a jelentkezéseket.

Petrolgázfűtőgépek
Alpaca evőeszközök
Házfűtési cikkek
Épület és bútorgyártásokról
kérje a legújabb árjegyzéket.
Stern József vaskereskedő
Oradea Nagypiac-tér. 2

Világosoda! Petróleumfűtő!

Bél, pumpa előmelegítés nélkül szagtalan, nem kormoz.

Vezérképviselő: **Friedmann Armin**
ORADEA, Strada Avram Iancu No. 22

APROHIRETLESEK

SZÖNYEG, párna, dunna, hencser és matrac tisztítását, fertőtlenítését és feregmentesítését mérsékelt árban végzem. Ideálisan szép munka! Díjtalan próba tisztítás. Tisztító vállalat, Alapi ucca 3.

PERZSASZÖNYEG csomózáshoz ügyes leányokat veszek fel. Székelyné, Royallal szemben. 811

LAPKIHORDÓ a „Nagyvárad Friss Újsághoz“ bevezetett helyre fix fizetéssel felvétetik. Csakis gyakorlott megbízható egyén jelentkezzen a kiadóhivatalban, lehetőleg a Mélyárok környékén lakó.

VESZÜNK jókarban levő cséplőgépet. Ajánlatokat az ár és feltételek megjelölésével a Körösfői (Izv. Crisului) Hangya-szövetkezet címére kérjük.

AZ ÚJ KONVERZIÓS TÖRVÉNY végre hajtási utasítása román szöveggel, magyar fordítással, magyarázatokkal megjelent. Ára 50 lej. Kapható dr. Váradi Ödön és dr. Gáspár Gyula ügyvédekél, Str. Bratianu (volt Szaniszló ucca) 5 szám, telefon 843 és az összes könyvkereskedésekben. 805

Félholtra vertek a kolozsvári rendőrségen egy magántisztviselőt

Kolozsvár jul. 10.
Borzalmasan megkínóztak egy magántisztviselőt a kolozsvári rendőrségen.

M. Gy. magántisztviselő szombat éjjel egy társasággal a Gambrinus étteremben mulatozott. A szokottnál kissé hangosabb társaság magára vonta a hajnal felé a vendéglőben belépő rendőrorjárat figyelmét. Morariu rendőrszakaszvezető leigazoltatta M. Gy.-t, aki átadta személyazonossági igazolványát. Amikor reggel a magántisztviselő eltávozott, az uccán posztoló rendőr felszólította, hogy mnejen be a rendőrségre a személyazonossági igazolványa után.

M. Gy. gyanútlanul ment el a rendőrségre, ahol Morariu fogadta. A brutális rend-

őr a mit sem sejtő embert

kétszer arcúvágta, majd gummibotjával olyan vágott fejére, hogy elvesztette az eszméletét.

Mikor magához tért újabb ütésekkel kapott a hátát, combját, karját összerugdosta a rendőr, hogy csaknem félholtan rogyott össze. Hozzáartozói feljelentést tettek a polgármesternél és miniszternél.

ORVOSI HIR. Dr. Antal Miklós orvos Str. Vlahuta (Szent János-ucca 16. szám) alá költözött.

PASZTOR-NYOMDA, ORADEA